

ГО ТУЙСЬ

„ГОТУЙСЬ”

Журнал пластового новацтва
“NOTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children
Видав. Головна Пластова Вулава
Педагуґ Колегія:

пл. сен. Леся Храплива,
ст. пл. Світляна Луцька,
ст. пл. Іриней Юрчук
Адреса Редакції:

LESIA HRAPLYWA
158 East 7th St., Apt. 3A
New York 10009, New York
Адмініструє
Крайова Пластова Старшина
на ЗДА.

Адреса Адміністрації:

“P L A S T” Inc.
New York 10003, N. Y.
140-142 Second Avenue

Обкладинка роботи

Оксана Борис

З М І С Т :

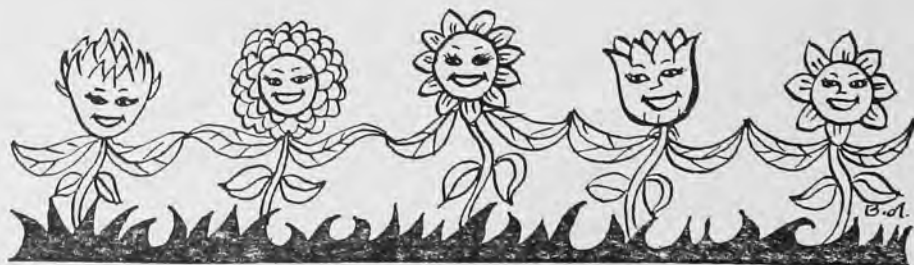
Що зробив Тарас для мене?	1
Гутірка на сходинках новаків	2
Тарас Шевченко: Гамалія	7
Що я хочу мати?	8
Записник Марка	10
Про зірку, що хотіла зійти на землю (Закінчення)	11
Катря Червоняк: Подорож довкруги світу	15
В. Мацьків: Хто такий „яничари”? ..	18
Ксеня Гординська: Майструємо!	22

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” В ЗДА Й КАНАДІ — 3.00 ДОЛЯРИ.

„ГОТУЙСЬ” ДЯКУЄ ЗА ДАТКИ НА ФОНД:

„Соловейки” з Вінніпегу заробили сім доларів та сім центів на розпродажу різочок у грудні та пересилають їх на Фонд „Готуйсь”.

Новаки зі Сиракюз здобули двадцять шість доларів та шістдесят центів з нагоди Свято-Миколаївського вечора та пересилають їх теж на „Готуйсь”. „Готуйсь” щиро дякує!

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 3 (124)

Березень

1967

Л. Хр.

ЩО ЗРОБИВ ТАРАС ДЛЯ МЕНЕ?

Мал. Наталка Горалевська

Що зробив Тарас для мене?
Написав він „Кобзаря”,

Що мені читала Неня,
Вже й сама читаю я!

Маю я книжок багато,
Та найбільший був мій дар:
— Чемна ти! — сказав раз Тато,
Ось за це тобі — „Кобзар”!

В „Кобзарі” садки квітучі
І на конях козаки,
І русалки там на кручі, —
Мов найкращі це казки!

Я вже вмію „Гамалію”,
А „Підкови” вмію пів,
І колись вернутись мрію
До Тарасових степів.

Як Тарасові віддячусь,
Що мене так гарно вчить?
Не годиться — добре бачу,
Бути винним і на мить!

Я буду його читати,
За усе, що він зробив,
Пильно мову цю вивчати,
Що й він так любив.

Він тоді на мене гляне
Зі стіни, з-під рушника:
— Справді вчиться непогано! —
Славна дівчина така!

ГУТІРКА НА СХОДИНАХ НОВАКІЄ

ЮРКО: Братчику, а ми знаємо,
про що ми будемо гозорити
сьогодні на сходинах! Про Та-
раса Шевченка!

БРАТЧИК: Ти добре вгадав,
тільки не кажемо „про що”, а
„про кого”. Та як ти вгадав?

ЛЕВКО: Та це неважко! Ось на
стіні висить портрет Тараса
Шевченка, що його там досі не
було.

БРАТЧИК: Ви добре помітили!
А ви всі знали, що це Тарас
Шевченко?

ОРЕСТ: Я... я не зовсім знав.
Я думав, що Тарас Шевченко
мусить бути старий, з вусами
та в хутряній шапці.

ІГОР: А я казав йому, що вліт-
ку в такій шапці йому було б
загаряче!

БРАТЧИК: Пождіть, дайте пояс-
нити! Портрет Тараса Шевчен-
ка в шапці та з вусами вжива-
ють дуже часто, тому Орестові
здавалося, що він мусить так
виглядати. А на цьому ось об-
разкові бачите Тараса Шев-

ченка, коли ще був молодий та ходив у школу...

АНДРІЙ: А в котрій клясі він був тоді?

БРАТЧИК: Це була висока школа, Академія Мистецтв. Там учився він малювати. Навіть цей портрет він сам намалював собі...

ЮРКО: А як він міг побачити себе самого?

ІГОР: Братчику, чому Юрко завжди таке смішне питає?

БРАТЧИК: Це дуже просто: він глядів у дзеркало. Так мистці завжди малюють свої власні портрети і це називається „автопортрет“.

ІГОР: Ха-ха-ха? Чому „авто“? Чи він їздить автом?

БРАТЧИК: Бачите, хлопці, Ігор думав, що сказав якийсь жарт, а тут у ньому і трохи правди. Слово „авто“ походить від „автомобіль“, тобто латинською мовою, „такий, що сам рухається“. А „автопортрет“ значить портрет, що його хтось сам зі себе намалював. Отже слово „авто“ там і тут значить це саме...

ОРЕСТ: Братчику, але Тарас Шевченко писав теж і вірші. Де він учився їх писати?

БРАТЧИК: Так, правда, Тарас Шевченко був великим малярем, але ми більше згадуємо його за те, що писав вірші. Тільки віршів він не вчився нігде писати, це Бог дав йому такий талант...

ЛЕВКО: А мій Тато казав, що щоб писати — треба знати дуже багато...

БРАТЧИК: І це правда. І Тарас Шевченко сам дуже багато читав та вчився, то й знав, що писати. Але навіть наймудріша людина не зуміє писати, коли не матиме таланту. А його ніхто не може „навчитися“!

ІГОР: А моя старша сестра Орися казала, що Шевченко, коли був малий, не ходив зовсім у школу, тільки пас вівці. Вона мені навіть показувала такий образок...

БРАТЧИК: Правда, Тарас мусів нераз пасти і вівці, щоб заробити собі на прожиток, коли

його Батьки померли. Але попри те він таки вчився. Спершу в дяка у своєму селі Кирилівці...

АНДРИЙ: А чому там дяк учив?

БРАТЧИК: Такий тоді був звичай. Та цей дяк не був добрий учитель. Він казав учням виконувати за себе різну роботу, часто бив їх...

ІГОР: А я б його за те теж вибив!

БРАТЧИК: Саме так Тарас і зробив! Коли дяк одного разу заснув, Тарас схопив цю саму різку, якою він бив школярів та вибив дяка...

ЮРКО: А це вже негарно!

БРАТЧИК: Добре кажеш. Але пригадайте, що Тарас був самісінький. За вас могли б вставитися ваші Батьки, якби учитель вас кривдив, а Тарас мусів сам дати собі раду...

ЛЕВКО: Ой, але що сталося, коли дяк пробудився?

БРАТЧИК: Тарас втік зі школи і дяк вже його не зловив.

ОРЕСТ: І Тарас вже більше не мусів учитися?

БРАТЧИК: Навпаки! Він пішов зі села до села, щоб знайти собі кращого вчителя, який вчив

би його не лиш читати і писати, але й малювати.

ІГОР: Але ж йому ніхто не казав учитися!

БРАТЧИК: Тарас знав сам, що без науки йому не жити. Та врешті і знайшов собі доброго вчителя у селі Хлипнівці. Та поки вчитель міг прийняти його на науку, мусів дістати на це дозвіл від пана...

ЛЕВКО: А ось нам ніхто не мусить дозволяти ходити у школу!

БРАТЧИК: Бо тут вільна країна і кожен може робити, що для нього найкраще. Та не забувайте, що Україна була тоді в московській неволі, а неволя це значить власне, що

людині не дозволяють робити того, що їй потрібне.

ЮРКО: Братчику, але кажіть далі: пан дозволив?!

БРАТЧИК: Ні, саме ні!

ІГОР: А то дурень!

БРАТЧИК: Не можна сказати, що пан Енгельгардт був розумний, але ти, Ігоре, краще таких слів не вживай. Отже пан не то що не дозволив Тарасові вчитися, але ще й узяв його за свого слугу. Тарас мусів їздити всюди з паном та прислужувати йому.

ОРЕСТ: А як же він дістався до цієї високої школи, що братчик казав, коли він не покінчив середньої?

БРАТЧИК: Це влучне питання! Справді, Тарас не міг вчитися дозгі роки, хоч де і як тільки міг, читав та малював. Потайки, так, щоб пан не видів...

АНДРИЙ: Ну, а якби так пан побачив, то що?

БРАТЧИК: Таке справді і траплялося, що пан заставав Та-

раса при малюванні, а тоді казав його важко бити...

ЮРКО: Що, знов бити? Завіщо ж того бідного Тараса так весь час били?

БРАТЧИК: А може котрий із вас сам знає?

ЛЕВКО: Хіба ж не за те, що він так дуже хотів вчитися?

ІГОР: Та хіба воно зле, коли хтось хоче вчитися?

БРАТЧИК: Воно дуже добре, тільки зустрічав Тарас недобрих людей, що не хотіли йому цього дозволити. Та, як бачите, Тараса били, а він таки не покидав малювання. Аж поки пан таки віддав його в науку

до маляря.. Згодом Тарас і зустрів своїх людей, українців, що допомогли йому видістатися на волю. Тоді тільки Тарас міг записатися в Академію та став так пильно вчитися, що за чотири роки знав усе те, що інші, та ще куди більше.

АНДРІЙ: Але ж він і мусів певно вчитися!

БРАТЧИК: Ще й як учився! Саме це треба нам добре собі запам'ятати: якби Тарас Шевченко так дуже не хотів учитися та не вчився так пильно, то ніколи не став би для нас усіх тим найбільшим поетом, яким він став...

ОРЕСТ: І не стояв би сьогодні у Вашингтоні!

ЮРКО: І не сидів би в Вінніпегу! Я сам його бачив цих вакацій!

ЛЕВКО: А я був на посвяченні його пам'ятника у Вашингтоні!

БРАТЧИК: Бачите, Тараса Шевченка шанують навіть чужин-

ці, що знають його твори тільки з перекладів. А якже більше повинні його шанувати ми, що до нас говорив він нашою рідною мовою. Це собі запам'ятайте — і на сьогодні нам час кінчати гутірку...

ЛЕВКО: Уммм... Та ми ще не знаємо, що сталося далі з Тарасом...

БРАТЧИК: Про це ви самі розвідаєте з книжок чи від Батьків чи від учителів в українській школі і розкажете мені на наступні сходи́ни...

ІГОР: Еее! Братчик жартує! Братчик певно все сам знає і нам не треба братчикові цього казати!

БРАТЧИК: Та мабуть знаю, але я хочу, щоб ви навчилися самі вчитися, так, як це робив Тарас Шевченко!

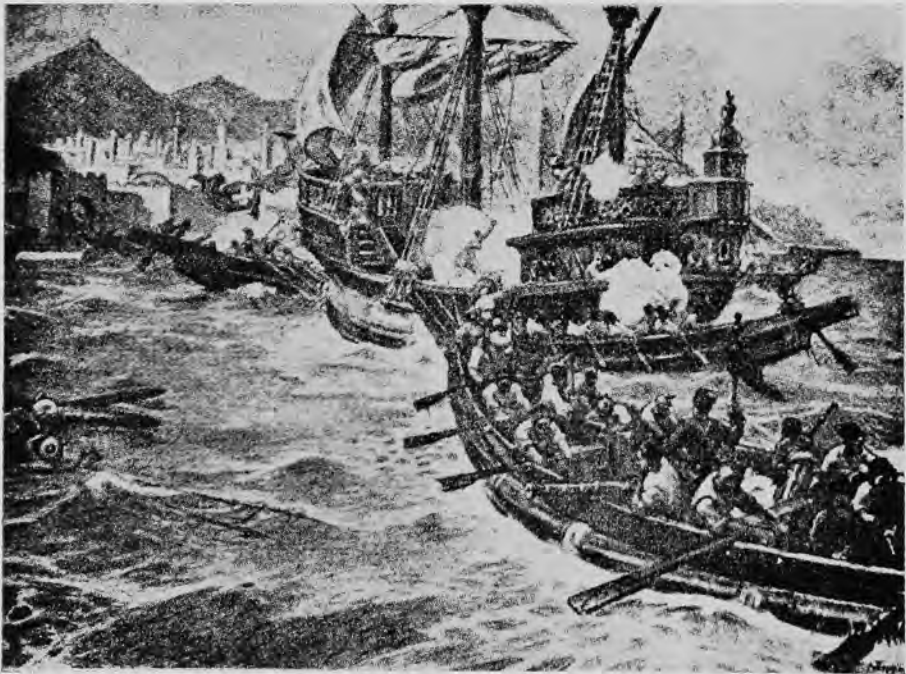
НОВАКИ: Ааа, справді?! Так, як сам Шевченко? Це варто попробувати!

Г А М А Л І Я

Наш отаман Гамалія,
Отаман завзятий,
Зібрав хлопців тай поїхав
По морю гуляти.
По морю гуляти,
Слави добувати,
Із турецької¹⁾ неволі
Братів визволяти.
Ой приїхав Гамалія
Аж у ту Скутару²⁾, —
Сидять брати запорожці
Дожидають кари.
Ой, як крикнув Гамалія:
„Брати, будем жити, —

Будем жити, вино пити,
Яничара³⁾ бити,
А курені⁴⁾ килимами
Оksamитом крити!”
Вилітали запорожці
На лан жито жати⁵⁾ :
Жито жали, в копи⁶⁾ клали
Гуртом заспівали:
„Слава тобі, Гамаліє,
На весь світ великий, —
На весь світ великий,
На всю Україну,
Що не дав ти товариству
Згинуть на чужині!”

Козаки облягають турецьку галеру.

Малюнок Л. Перфецького.

ПОЯСНЕННЯ

1) **Турки** жили на полудне від України, на полудневих берегах Чорного Моря. Вони держали в себе по тюрмах багато козаків, яких захопили в неволю.

2) **Скутара** — місто над протокою Востфором, напроти турецької столиці Стамбулу.

3) **Яничари** — турецьке військо, славне своєю зручністю в боротьбі. Складалося переважно з колишніх християн, що їх малими ще дітьми татари захопили в неволю та продали туркам, а ті виховали їх по-своєму.

4) **Курінь** — хата, що в ній на Січі жив один відділ (курінь) козаків.

5) **Жати жито** — тобто стинати рослини, що дають зерно, з якого робиться хліб.

6) **Копи** — вижате жито в'яжуть у снопи, а снопи складають у копи, колодом в середину, щоб просохли на сонці. В Україні росте дуже багато жита та пшениці, тому жати жито — це заняття дуже багатьох українців. Тарас Шевченко хоче сказати, що козаки, коли їх звільнили з неволі, могли знов виконувати добру, потрібну роботу.

ЩО Я ХОЧУ МАТИ?

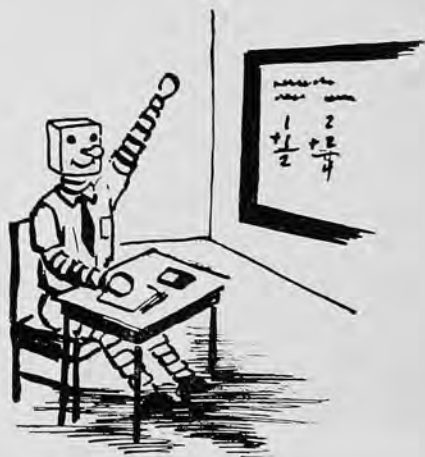

Я так дуже хочу мати
Ось-такого автомата:

Щоб вставав за мене зранку,
Їв всю кашу при сніданку,

Щоб за мене йшов до школи,
Пізно не прийшов ніколи,

Щоб писав усі задачі,
Так, щоб я їх і не бачив,

Перший був у перегонах,
Влучно м'яч бив макогоном,

Так то вийде він у люди,
Та мені... що з того буде?

Ішов на сходи охоче,
Як часами я не схожу...

Мал. Христина Козій

Мал. Оленка Гординська

ЗАПИСНИК МАРКА

Завтра після святкування Тараса Шевченка.
Я міг би теж написати: 11 березня 1967 року,
але не хочу!

Вчора наше гніздо новаків вшанувало пам'ять Тараса Шевченка. Я виступав, як отаман Гамалія в інсценізації вірша Тараса Шевченка, що звеється „Гамалія”. Братчик казав, що це називається так: ін-сце-ні-за-ція, і я здається добре написав! До „Гамалії” я сам змайстрував собі шапку з паперу, а коли показався в ній Татові, то Тато сказав: „О, який гарний турок”!

І я мусів пояснювати, що я не турок, тільки козак. Аж Мама дала мені кусок синього сукна і я зробив з нього шлика до шапки і тоді вже ніхто не міг помилитися.

А на день святкування Мама мала занести пампушки тітці, а Тато хотів купити собі весняний плащ, але обоє сказали, що Тарас Шевченко важніший і пішли зі мною. І Роксану взяли зі собою, а вона взяла своєю ляльку Мотрю. Мотря має правдивий український одяг і Роксана носить її з нею всюди, а коли лиш трохи понесе, то зараз дає кому іншому нести. І я казав, щоб не брала, але Мама їй дозволила. Яка шкода, що я не молод-

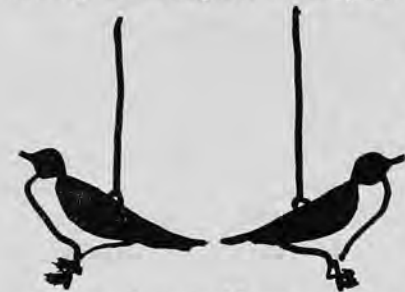
ший, а Роксана не старша! Тільки Лиска ми добре замкнули в хаті, щоб знов не поїхав з нами.

Ми всі новаки „Рисі” сиділи в байдаку та веслували по сцені. Байдак був правдивий, з картону. Його збудували нам юнаки „Олені”. А зі стелі звисали на мотузках дві чайки з паперу. Це такі птахи, що літають понад Чорним Морем.

Я виголосив дуже добре свою частину вірша. Тільки Роксана, коли пізнала мене на сцені, то закричала: — Мамо, Мамо, наш Марко! Я хочу до Марка!

І Мама мусіла її ловити, бо вже бігла на сцену. А втікаючи, Роксана кинула на землю Мотрю, а Мама не бачила і наступила Мотрі на голову і трісь! — голова розтріснулася. І всі, замість глядіти на сцену, гляділи, як Роксана плакала. А Роксана вміє плакати! Аж мені жаль стало після вистави і я обіцяв, що куплю їй за своєї

ощадності нову Мотрю з цілою головою.

Але, якби не Роксана і не Мотря, то свято випало б зовсім гарно. Сьогодні я питав у школі Фреда, як називається його такий великий поет, як мій Шевченко, що його всі вшановують щороку. А Фред не вмів сказати. Це дуже цікаво, бо Фред розумний і знає рачунки краще за мене. Треба буде спитати Тата, чому він не знає?!

Марко

Леся Храплива

ПРО ЗІРКУ, ЩО ХОТИЛА ЗІЙТИ НА ЗЕМЛЮ

(Закінчення)

Як лиш хлопці дістали зірку в руки, миттю помчалися до ювеліра. Продали її за дуже багато грошей та раді побігли додому. А зірка осталася в крамниці. Її поклали на виставі в коробку з такого скла, що його не розбити, а навіть кулею не прострілити. До того ж, якби хто підняв коробку, починали дзвонити невидні дзвінки прямо в поліційній станиці. Отже зірка була там зовсім безпечна. Хто проходив вулицею — приставав і розглядав її. Але хто заходив до

крамниці, купував звичайно якийсь маленький перстенець чи хрестик на шию. А щоб купити зірку — про це ледви хто міг мріяти. Так зірка лежала на виставі і раділа, що всі її подивляють. А далі досить вже стало їй цих радощів — почала нудьгувати. Та ще й як!

Коли це, однієї ясної ночі впав промінь місяця на зірчину коробку в вікні. І зірка почувла тихий голос свого давнього друга:

— Здорова була зірко! Так ти тут, а я тебе вже здавна шукаю! Ну що, краще тобі на землі, як було на небі?

— Ой ні, ні! — аж закликала вголос зірка. — Я тут така дорога, що ніхто мене не хоче! Мені тут скучно — я хочу знов на небо!

— Легко сказати — важко зробити! — відповів заклопотано місяць. — Саме того я шукаю тебе, щоб сказати тобі цю невеселу новину: чи знаєш ти, що ти зробила? Ці хлопці, що знайшли тебе та продали за великі гроші, зовсім зледащили, коли дісталосся їм таке багатство. Перестали ходити в школу та все лиш думають, що їм краще з'їсти б та як краще одягнутися. Сплять до полудня, а ніччю непокоять людей своїми витівками. Коли ж батьки стараються їх напутити, вони відповідають:

— Не ваше діло! Ми маємо свої гроші і робимо, що самі хочемо!

А справді то вони нічого не роблять, тільки ростуть на волоцюг.

— Але ж я цього не хотіла! — закликала налякана зірка.

— Хотіла, чи ні, але через твою легкодушність таке сталося. І за кару тобі не вільно повертатися на небо, аж поки через тебе не станеться якесь добро . . .

Зірка хотіла кричати, хотіла плакати, що вона тут довше не вдержить, але саме надплила небом хмаринка, закрила місяця і зірці вже не було з ким говорити.

А за кілька днів задержалося перед цією крамницею велике та блискуче авто. З нього висіла і зайшла в крамницю славна кіноартистка. Їй грошей не бракувало, а зірка дуже їй подобалася.

Так отже зірку купили. Артистка сховала її в коробку, вимощену синім оксамитом та забрала зі собою. Тепер зірка часто пишалася на суконці артистки. Її бачили, її хвалили. А за артисткою ходили завжди услід два поліціанти, щоб бува хто не схотів відібрати у неї такого дорогого жемчуга.

Зірку навіть фотографували. Артистка прип'яла її у своє волосся, коли грала ролю королеви Країни Мрій. Але всетаки найбільше часу зірка пролежувала у синій коробці — і тужила за небом, де стільки зірок і де вона ніколи не мала часу сумувати.

І ось одного вечора артистка поверталася з кіностудії своїм автом. Зірка лежала в коробці у кишені її хутра, а два поліціанти їхали зараз за нею другим автом.

Та нараз артистка задержала авто так неждано, що аж гальми заскреготали, а авто, в якому їхали поліціанти, трохи не зударилося з її авто.

Що ж сталося? Перед самим авто артистки стояла мала, обдerta дівчинка. Стояла нерухомо і здавалося, що зовсім не думала йти далі. Артистка вискочила на дорогу:

— Що тобі дитино? Хіба ти не знаєш, що не можна переходити дороги, коли світять червоне світло?

Дівчинка поглянула на неї здивовано і тоді артистка побачила, що личко дівчинки все в сльозах.

— Що тобі сталося? Хто тебе скривдив? — допитувала артистка. — Ти така заплакана, що й не диво, що не завважила світла!

— Моя мама дуже хвора! — відповіло, хлипаючи, дівчатко. — Якщо їй не зроблять дуже дорогої операції — вона не житиме. Лікар саме мені сказав, що коли не заплачу — не буде оперувати, а в мене зовсім нема грошей. Мій батько заробляє дуже мало, а в хаті ще трос маленьких дітей . . .

— Сідай в авто біля мене! — сказала швидко артистка. А поліціантам кинула: — Ідемо в лічницю!

Посадила дівчинку біля себе, затріснула двері і помчалися.

Лікар прийняв артистку дуже чемно, а коли побачив блискучу зірку, якою артистка хотіла заплатити за операцію, зараз погодився оперувати. Мати дівчинки була така вже хвора, що не можна було тратити ні хвилини. Лікар навіть не встиг сховати зірки — тільки оставив її на своєму столику, замкнувши добре на ключ двері до своєї кімнати. А сам побіг передягатися в очищений одяг до операції.

Зірка лежала на столику і журилася, що буде далі з нею. Коли це нараз побачила у вікні не кого — а тільки місяця!

— Зірко, зірко! — прошепотів він радісно. — Ти зробила добре діло і тепер можеш вже повертатися на небо! Ходи швидко!

Він прив'язав кінчики своїх променів до кожного рога зірки і шурр — зірка стала підноситися по його промінні все вище та вище. Бо ж вікно не може спинити місячного світла!

І так зірка знайшлася знов на небі. Всі зірки вітали її та вивели на її честь свій найкращий танок. Та ніщо її не радувало. Вона лиш просила щодня в місяця далековида та споглядала тужно на землю.

І справді одного дня побачила: вулицею йшла її знайома дівчинка та держалася міцно руки своєї мами: живої й здорової!

Аж тоді зірка повеселішала і стала знов така щебетлива й жартівлива, як усі інші зірки. Та що більше: поміж всіми зірками на Божому небі вона була тепер найщасливіша!

Новацтву з Гартфорду присвячую.

Мал. Таня Гасцька

Нам сестричка всім казала
Весну малювати.
Я крейдки усі збрала —
Як тут починати?

Дівчину таку прекрасну
Малювати стану,
А над нею сонце ясне,
Вкруг — квітки весняні.

Білу сукню намалюю
Їй з кори, з берізки,
Черевочки з листя взую
Тій весні на ніжки.

Дам віночок з фіялочок
А намисто з рясту,
Пояс — на весні струмочок
Треба їй накласти.

Біля рук пташки зібрались,
Цвіркають безвпину,
А на шийку, щоб ви знали! —
Жовту дам хустину!

Мал. Христя Хитра

ПОДОРОЖ ДОВКРУГИ СВІТУ

(Продовження)

Одначе старий дід, що колись був ключником у замку його Батька, казав йому тоді:

— Ще не прийшов час! Ти, княже, ще замолодий. Вчися всього, що лиш зможеш та набирай сил, щоб бути готовим. Ми всі допоможемо тобі, коли прийде відповідна хвилина!

Минали роки і княженко виріс на гарного, відважного юнака. Тоді саме почали долітати тривожні вістки у столицю Бурми. Північні вороги наступали на границі держави. Цар скликав раду, всіх своїх достойників та синів. Прийшов і Чорний Княженко. Цар розказав про велику небезпеку від північних сусідів та закликав усіх боронити державних границь. Тоді Чорний Княженко виступив на середину залі й промовив голосом відважним та дзвінком:

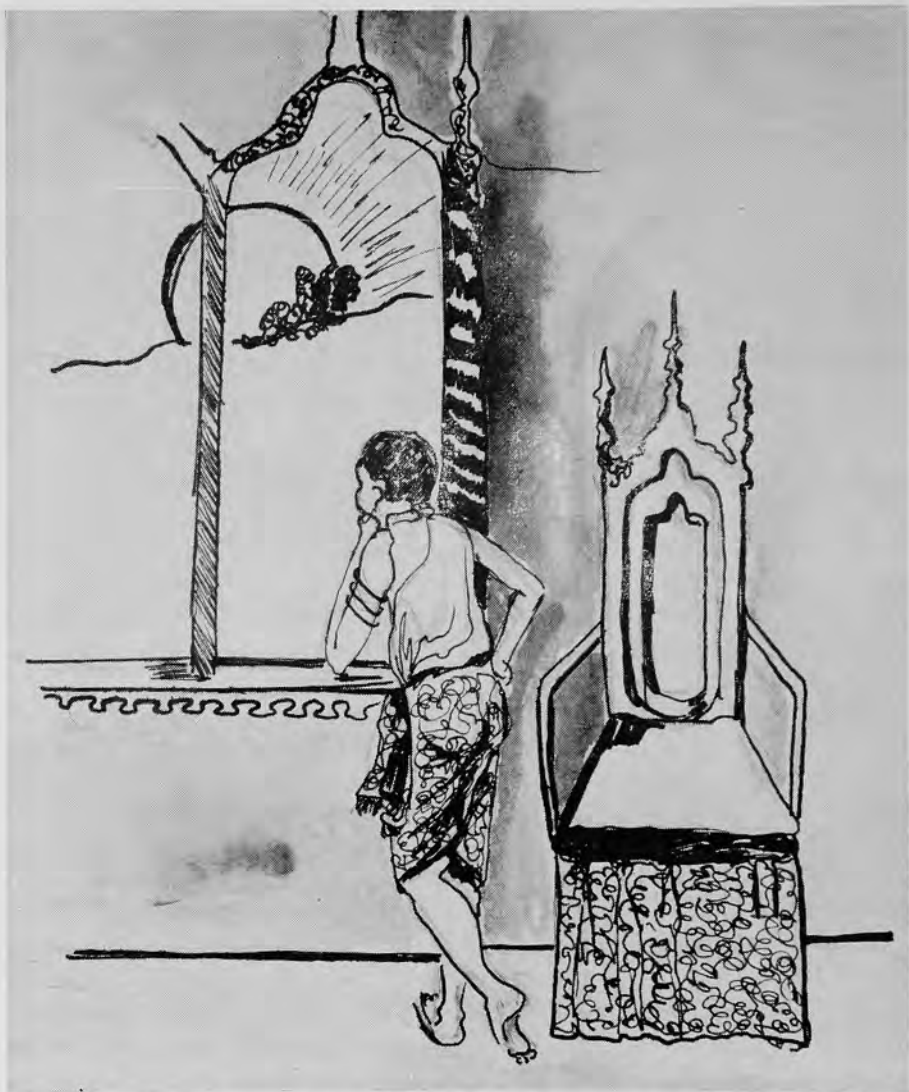
— Великий царю! Дозволь мені піти на північ, обороняти бірманські границі, принести знов добробут і спокій.

Всі здивувалися відвазі юнака. Навіть старі, заправлені в боях полководці не важилися б говорити з такою певністю, бо всі знали, який жорстокий північний ворог. А цар міркував:

— Похід цей справді небезпечний. І шкода наражувати когонебудь з моїх синів чи моїх полководців, коли може піти цей. Коли пропаде — не буде шкоди.

— Добре, — промовив він — та звідкіля візьмеш ти військо?

— Царю, — відповів Чорний Князь, — в тебе багато невольників. — Обіцяй, що хоч трохи полегшиш їх долю, коли повернуться переможцями, то вони не лиш оборонять твої границі, але й завоюють для тебе всю північ!

— Славно, славно! — загомоніли всі привні на залі. Бо їй навіщо посилати добре бірманське військо, коли невільники можуть гинути від ворожих мечів?!

Цар підняв руку на знак, щоб утишилися.

— Добре, я даю на це свою згоду! — сказав він, а в серці подумав: — Ні ти молодче, ні твої невільники вже не повернетесь з півночі. Мені треба лиш, щоб ви здержали ворога, поки я добре приготуюся до оборони.

Тепер Чорний Княженко знайшов нову мету у житті. Він став вишколювати невільників-тайляндців на справжнє військо. Незабаром, сидячи високо на своєму слоневі, він вже вів це військо у справжній бій. А бій той був дуже важкий. Багато вояків упало, але ті, що осталися, стали справжніми лицарями, обзнайомленими добре з воєнним ремеслом, повними відности й завзяття.

Та побивши ворога, княженко вже не повертався у бірманську столицю. Хоч там певно ждали б його почесні й нагороди. Та він радше вирушив на схід, переправив свої полки через гори та повернувся у свій Тайланд.

Вістка про поворот молодого героя рознеслася мов вітер по всій країні. Поневолені тайляндці почали знов кувати мечі та прилучувалися до Чорного Княженка. Скоро вся країна постала проти своїх гнобителів, так, що ті мусіли у страху втікати до Бурми.

Тоді Чорний Княженко вислав такого листа цареві Бурми:

„Ми тайляндці — ми вільні! Вже годі, щоб мій нарід був невільником у тебе. Ти лютуєш, що за все добро я віддячився тобі повстанням і війною. Та ти, царю, вбив мого Батька, закував мою країну в кайдани. Ти дарував мені малому всяке добро й ласку, але лиш на те, щоб зробити з мене зрадника. Та в нашому роді зрадників не було і не буде!

Тож знай — і я і мій Тайланд — вільні й самостійні!”

Коли цар прочитав цього листа — дуже розлютився. Він виступив з великим військом проти Чорного Княженка.

Та молодий князь не завагався. Держачи оцей меч у руці та захищаючись оцим щитом, повів він свої відважні полки у бій. Два дні змагалися війська, а в цій боротьбі княженко був найвідважніший.

Коли ж третього дня заходило сонце, Чорний Княженко стояв переможцем на полі бою, а наша країна була знов Країною Вільних. Все військо зібралось довкруги свого вождя і не було кінця окликам: „Слава, слава!”

Так закінчив своє оповідання Ну Ной, а ми з Оленкою ще довго не могли відірвати погляду від великого меча та щита Чорного Князя.

Готуйсь!

Оленка і Ромко

ХТО ТАКИЙ „ЯНИЧАРИ“?

Коли тільки розпочалася лекція в школі українознавства, Ромко Снігурак встав та спитав:

— Я чув, як юнаки в домівці говорили щось про „яничарів“. Але я не дослухав, хто це такий і не знаю. Чи ви, пані вчителько, могли б мені пояснити?

Вчителька поглянула на клясу і побачила, що всі діти ждуть, що вона скаже, тому й почала:

— Колись давно, триста чи чотириста років тому на українській землі нападали татари. Вони тільки й жили тим, що пограбували. При цьому палили села, старих людей вбивали, а молодих забирали в ясир, тобто в неволю. Їх везли на полудне у турецькі міста та там продавали їх на окремих торгах. Ці люди ставали невільниками у того, хто їх купив. Та найбільше шукали татари малих хлопчиків, що їм було десь чотири до шести років.

— А що вони робили з цими хлопцями? — спитав Ромко.

— Їх продавали туркам і турки добре за них платили. Вони брали цих хлопців, вчили їх свої мови та свої, магометанської віри. Дбали, щоб ці хлопці росли слухняні та робили все так, як їм казали. Ці хлопці були ще такі малі, що швидко забували і свою мову і віру і хто їх батьки.

Коли ж вони підросли, турки вчили їх добре стріляти, рубати шаблею, кидати списом та всякою іншою зброєю, що їй тоді вживали. І з цих хлопців складали окремі військові відділи.

Ці відділи, що їх звали яничарами, це було й найкраще турецьке військо. Було воно відважне й слухняне. Але в християнських країнах, що на них турки нападали, яничарів найбільше боялися. Бо яничари нищили і вбивали всіх без жалю.

— А чи тепер бувають ще такі яничари? — спитала Наталка Зарічна.

— Таких яничарів, як тоді, вже нема, — відповіла вчителька.

— А хіба є які інші? — спитав Ромко.

— Тепер нема яничарів, що нападали б на християнські землі,

як це бувало колись. Але кожна людина, що забуває свою мову та з якого вона краю, теж дуже подібна до яничарів.

— Але яничари цьому не були винні, бо їх забирали з дому ще маленькими і вони не знали, хто вони! — завважила жалісливо Христя Коваль.

— Ти добре сказала, — відповіла вчителька. — та саме тому гірші яничарів ті, що їм кажуть хто вони, і вдома і в школі, в церкві і на сходинах, а вони таки не хочуть знати ні своєї мови ні книжки ні всього, що українське.

— Я знаю, прошу пані, — каже Славка Колачівська, — такого хлопця, що не належить до Пласту ні нікуди інакше, не ходить до школи українознавства, не хоче говорити по-нашому, та ще й сміється, коли ми говоримо. Він називається Юрко, але каже, що він Джордж.

— Бачите, — сказала вчителька, — з такого хлопця готов вирости яничар. — Але ви самі не допустіть до цього: запросіть його до себе, говоріть з ним тільки по-українськи, а коли підвчиться, приведіть у школу і до новацтва. А колись і розкажіть йому, хто такий яничари. Він таким певно не схоче бути!

„Ніч Святого Миколая” у Сиракузах.

„Готуйсь” дістав допис від новачок зі Сиракуз про їх Свято-Миколаївський вечір. Хоч тепер вже березень, але хочемо, щоб цей допис прочитали всі, кому цікаво, бо ждати до грудня наступного року ще дуже далеко.

Новачки 38 Гнізда „Рідні кві-

ти” та новачки роя „Червоні лисички” влаштували дня 19 грудня 1966 Свято-Миколаївський вечір та запросили на нього всю дітвору зі Сиракуз.

Новацтво відіграло сценку „Ніч Святого Миколая”. В першій дії виступали звірятка: білочка — Оксана Сенік, зайчик — Ляля Войтович, зайченятко — Борис Гудзяк, лис — Ігор Федорович. Дітей, що кидали листи

до Святого Миколая до скриньки в лісі, грали: Оля Мазурик, Маруся Рись, Маруся Тарнавська, Ростик Зачкевич, Юрко Войтович, Андрійко Середницький і Галя Миколаєвич.

В другій дії всі побачили небо та янголів: Ліду Косяк, Галю Савелинко, Ірцю Возняк та Марту Шаран. Янголи приготувляли дарунки для дітей, а чортик (Андрій Войтович) перешкоджував їм у тому та приготував дітям різки.

У третій дії Святий Миколай зійшов з янголами на землю та роздав подарунки всім чемним дітям. Все новацтво нашої Станиці дістало попри інші дарунки теж і українські книжечки до читання.

Вечір підготовила та проводила ним гніздова, старша пластунка Маруся Проскуренко.

**
*

Рій новачок „Соловейки”, з Вінніпегу, Канада, пише:

Дорогий „Готуйсю”!

Місяць грудень, це був місяць добрих діл і наш рій „Соловейки” зробив теж добре діло: Ми приготували на пластовий ярмарок

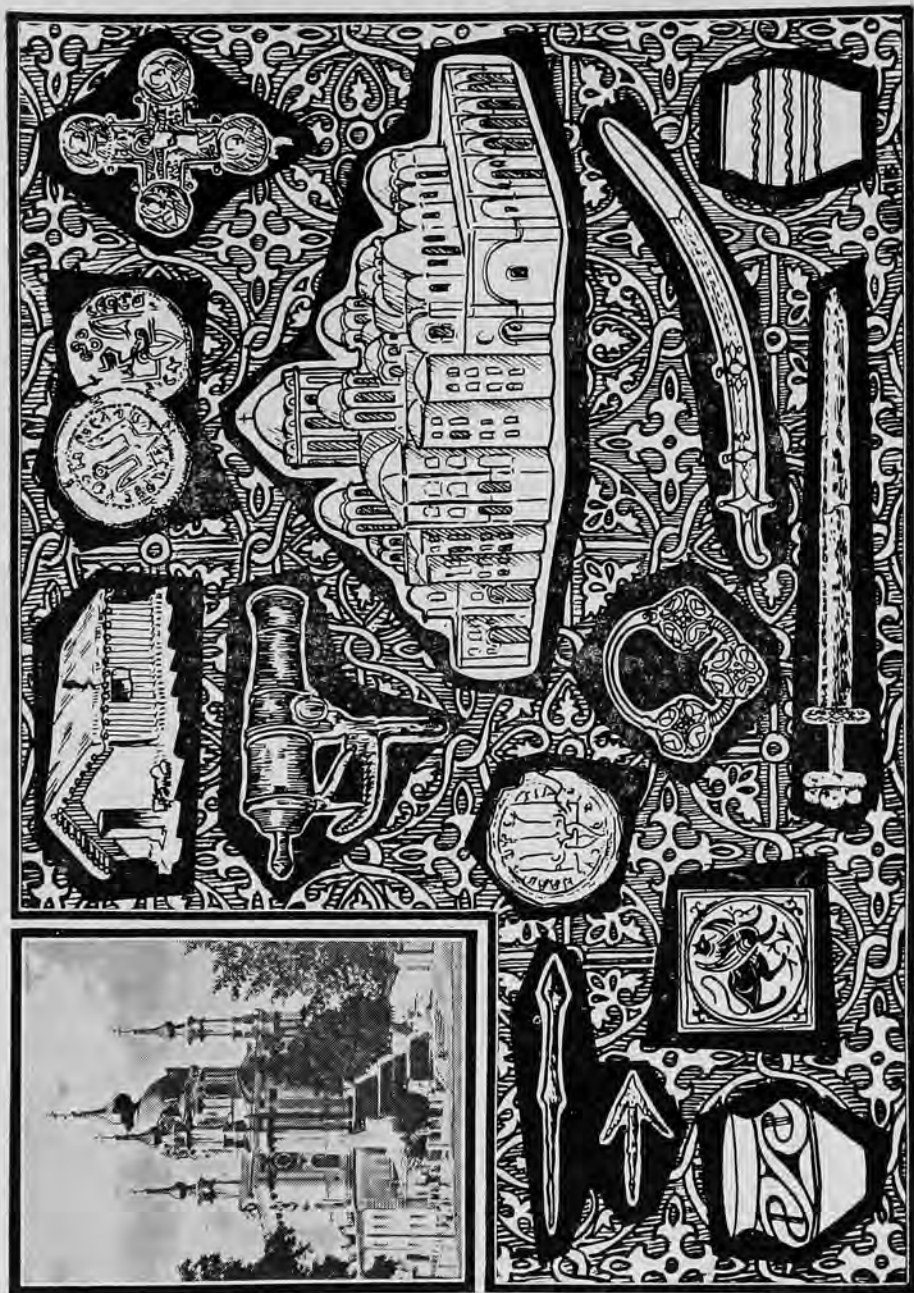

позолочені різки, прикрашені квітами. З розпродажу цих різок ми заробили \$ 7.07 та пересилаємо їх на Пресовий Фонд „Готуйсь”.

Готуйсь!

Марта Сабара, Ірка Брошняк, Марійка Кривуляк, Рома Трусевич, Ліда Левицька, Катруся Михайлишин, Люба Білаш, сестричка Софійка Качор.

Наші давні знайомі, Оксана й Олесь вже об'їхали всю Україну та на пращання відвідали ще столицю України — Київ. „Готуйсь” же Ваших гарних описів, що вони там побачили. А, як бачите на цьому образку сестрички Оксани, вони побачили таки багато цікавого!

Мал. Оксана Борис

МАЙСТРУЄМО!

(Подала сестричка Ксеня Гординська)

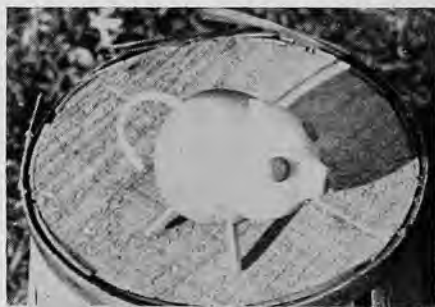
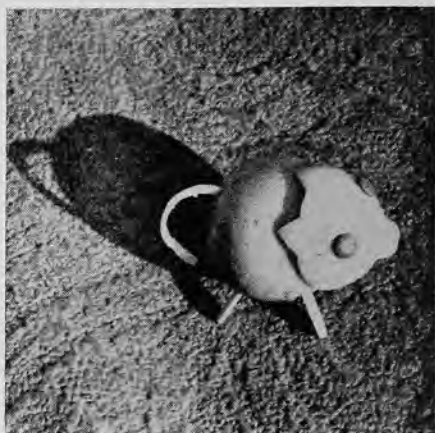
СВИНКА З ОВОЧІВ

Потрібно:

цитрини
помаранчі
двох цвяшків
патичків з морозива (таких,
що на них держиться моро-
зиво до лизання)
зубочистки
ножа.

Як її зробити?

- 1) Вирізьбіть на цитрині вушка, а решту цитрини переріжте на половину.
- 2) Вкрутіть у цитрину два цвяшки-очі.
- 3) Встроміть у помаранчу ніжки. Кожна ніжка, це переламаний надвоє патичок з морозива.
- 4) Виріжте тоненький пасочок шкірки з цитрини та встроміть його у помаранчу, як видно на образку. Це буде хвостик свинки. Коли вона постоїть кілька годин, хвостик сам закрутиться.
- 5) Встроміть один кінець зубочистки у помаранчу, другий у відкроєну половину цитрини, щоб так злучити голівку з тулубом свинки.

Готова свинка, як бачимо її згори та збоку.

Така свинка — дуже гарна прикраса стола, коли запросите до себе свій рій на забаву чи іменини.

**ЧИ ВИ НЕ ЗАБУЛИ, ЩО ДОБРІ
НОВАКИ ЗАВЖДИ ЧИТАЮТЬ
УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ?**

КУТОК РОЗВАГ

(Подав братчик Ірко)

Тут бачите чотири різні дати (роки читати згори вниз), а поміж ними багато букв. Що з ними робити? Зараз вам скажемо: це дати народин чотирьох визначних українців, що народилися в місяці березні. Один з них — найбільший наш поет, другий — байкар і великий приятель дівтори, третій найбільший наш музик-композитор, а четвертий славний гетьман. Із букв, що поміж датами, спробуйте скласти їх імена та прізвища.

1 : Л С О С І : 1

8 : Л К О В І : 8

1 : Л К О В І : 2

4 : Л К О В І : 7

А А А Е : Т А А А

1 : Е Ч Н Р Е : 1

8 : Е Б Н З Е : 6

4 : И Г Н Д М : 3

2 : И П Н Ш М : 2

Пригляньтеся цьому образкові та напишіть, що на ньому намальоване. Чи знаєте, який вірш Тараса Шевченка змальовує цей образок?

ХРЕСТИКІВКА „НАВДВОРОТ”

А тут маєте розгадку загадки і до неї треба собі додумати... саму загадку. Як бачите, розложені поміж чертками букви дають назву села, що в ньому народився Тарас Шевченко. А тепер спробуйте дописати інші букви на місці черток так, щоб читаючи згори вниз біля кожної

букви, що вже написана, поставило якесь слово на чотири букви, а щоб написана буква стояла в ньому на цьому місці, де стоїть і тепер.

М — — — — — І
 — О — — — — Ц —
 — — Р — Н — — —
 — — — — — И — — — —

ЧИ ЗНАЄТЕ ЦІ ВІРШІ?

Тут бачите ім'я та прізвище нашого найславнішого поета, що його згадуємо у березні. А біля кожної букви — багато черток. Що це мало б значити? Отже на місці кожної чертки треба вписати одну букву, щоб у кожній лінійці постала назва якогось вірша Тараса Шевченка та щоб ця буква його імені, що стоїть у цій лінійці була там на місці. А тепер вважайте, які це вірші мають бути:

1) Назва високого дерева.	7) Інакше назва „співця”, „кобзаря”.
2) Ім'я славного козацького отамана, що їздив походом на Візантію.	8) Назва гір на полудне від України.
3) Вірш про полковника Семена Палія.	9) Назва гетьманської столиці.
4) Вірш про добру Маму, що все життя посвятила для сина.	10) Назва білої квітки.
5) Назва села, де похований гетьман Богдан Хмельницький.	11) Вишиваний платок.
6) Вірш про весняний вечір в Україні.	12) Вірш про похід на турків, називається іменем славного козацького полководця.
	13) Найважливіший для нас вірш Тараса Шевченка.

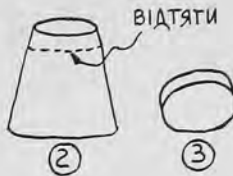
1)		Т	—	—	—	—	—
2)		—	—	—	А	—	—
3)		—	—	Р	—	—	—
4)		—	—	А	—	—	—
5)				С	—	—	—
6)	—	—	—	—	—	Ш	—
7)				—	—	Е	—
8)		—	—	—	—	В	—
9)						Ч	—
10)		—	—	—	—	Е	—
11)	—	—	—	—	—	Н	—
12)	—	—	—	—	—	К	—
13)	—	—	—	—	—	О	—

ЛЯЛЬКА ІЗ КОРКА

①

ВІДТЯГИ

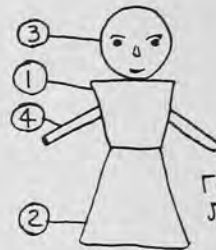
②

③

- ① МАЛИЙ КОРКА
- ② БІЛЬШИЙ КОРКА
- ③ ВІДТЯГИЙ КРУЖОК ВІД КОРКА ②

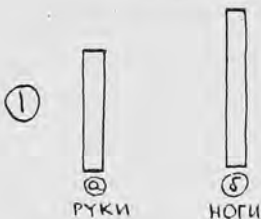
ЗЛІПИТИ КОРКА ① ІЗ ②,
А НА ВЕРХУ ПРИЛІПИТИ ГОЛОВУ
③, В КІНЦІ ВСТРОМИТИ РУКИ —
ІЗ ПАТИЧКІВ ④

КОРКИ МОЖНА КУПИТИ В
СКЛЕПІ ІЗ ДОМАШНІМ ПРИЛАДДАМ

ГОТОВА
ЛЯЛЬКА

ЛЯЛЬКА ІЗ ПАСОЧКІВ ПАПЕРУ, ПОСОТНА АБО ФІЛЬЦУ

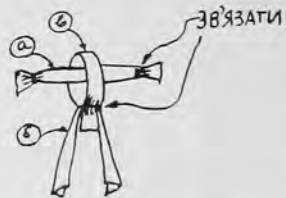
①

руки

ноги

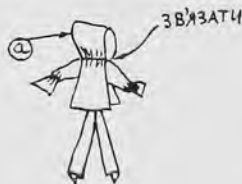

тулуб

②

широкий
пасочок

приліпити дрівно
потяті пасочки
"волосся"

③
ГОТОВА
ЛЯЛЬКА

Подав Сірій Орел Денис Беднарський

